Årsrapport 2008

JÆRMUSEET

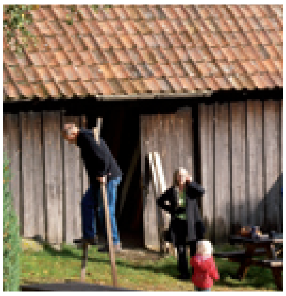

Innhald:

Omtale av verksemda [s. 3] Organisasjon [s. 4-5] Særlege prosjekt i 2008 [s. 6-8]
Formidling [s. 9-11] Samlingar, dokumentasjon og forsking [s. 12-13]
Økonomi [s. 14] Resultatrekneskap [s. 15] Balanse [s. 16-17]
Noter [s. 18-21] Revisjonsberetning [s. 22]

Omtale av verksemda

Jærmuseet er eit konsolidert museum og regionmuseum stifta av kommunane Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå, samt regionalt vitensenter for Rogaland og Agderfylka.

Jærmuseet er ein møteplass mellom natur, kultur og teknologi. Jærmuseet forvaltar og produserer kunnskap og formidlar kunnskapsbaserte opplevingar.

Jærmuseet er ein vitskapleg institusjon som skal dokumentera regionen si historie gjennom innsamling, bevaring, forsking og formidling. Museet skal fremja interessa for kunnskap, utdanning, forsking og kompetansebygging i vår region, og særleg stimulera barn og unge si interesse for teknologi og naturvitskap.

JÆRMUSEET HAR TO HOVUDAVDELINGAR:

• **Vitengarden,** Nærbø, har eit særleg ansvar for biologi, geofag og dei «grøne» naturvitskapane, og formidlar kunnskap og opplevingar knytt til kulturlandskap, reiskapsutvikling, jordbruk og matproduksjon i vid forstand.

• **Vitenfabrikken,** Sandnes, har eit særleg ansvar for å formidla tilbod med utgangspunkt i Sandnes byhistorie, regional industri- og teknologihistorie, matematikk og astronomi.

JÆRMUSEET HAR ELLES DRIFTSANSVARET FOR:

• **Hå bygdemuseum** med samlingar, Sjøredningsmuseum i Varden, gardsanlegget Grødaland og andre antikvariske bygningar i Hå kommune.

• **Gjesdal bygdemuseum** med samlingar, Limagarden bygdetun, Gjesdal Ljåfabrikk og andre antikvariske bygningar i Gjesdal kommune.

• **Klepp bygdemuseum** med samlingar og to antikvariske bygningar på Haugabakka i Klepp kommune.

• **Randaberg bygdemuseum** sine foto- og gjenstandssamlingar, samt Sjøbruksmuseet i Tungevågen. Frå 2009 overtar Jærmuseet også driftsansvaret for Tungenes fyr og Vistnestunet.

• **Science Circus,** Jærmuseet sitt ambulerande vitensenter som oppsøker skular i Rogaland og Agderfylka.

• Prosjektet **Nasjonalt Garborgsenter** blei overført til Jærmuseet våren 2008.

• Jærmuseet forvaltar i alt 5 537 m^2 i antikvariske bygningar og 13.243 m^2 bygningsmasse fordelt på andre museumsbygg, driftsbygningar og lager.

• Jærmuseet/Vitengarden forvaltar **Hanabergmarka** kulturminne- og friluftsområde. Dette er eit 670 da stort statleg kulturminne- og friluftsområde som grensar til museumsområdet på Kvia og som museet lenge har nytta både til formidlings- og forskingsformål.

• Jærmuseet har elles rapporteringsansvar for Hå gamle prestegard til museumsstatistikken, og HGP mottar årleg 1 mill. kroner frå staten og 150 000 kroner frå Rogaland fylkeskommune gjennom Jærmuseet.

Nybygget til Vitenfabrikken opna 22. mai 2008. Den «magiske» fasaden kan skifta lys og farge og blir eit signalbygg for heile regionen.
Foto: Morten Brun, Jærmuseet.

Jærmuseet sitt hovudkontor ligg på Vitengarden, Nærbø. →
Foto: Morten Brun, Jærmuseet.

Organisasjon

STYRET

Pr. 31.12.2008 hadde styret i Jærmuseet desse medlemmene:

- Arne Norheim, styreleiar, oppnemnd på fritt grunnlag
  [Vara: Torleiv Bilstad]
- Inglen Haugland, oppnemnd på fritt grunnlag
  [Vara: Tobias Ånestad]
- Tom Tvedt, nestleiar, Rogaland fylkeskommune
  [Vara: Ellen Solheim]
- Olaug V. Bollestad, Gjesdal kommune
  [Vara: Torill Idland]
- Magnar Matningsdal, Hå kommune
  [Vara: Terje Mjåtveit]
- Elfin Lea, Klepp kommune
  [Vara: Torbjørn Hovland]
- Øyvind Revheim, Randaberg kommune
  [Vara: Tone Tvedt Nybø]
- Norunn Østråt Koksvik, Sandnes kommune
  [Vara: Stanley Wirak]
- Per Øhman, Sola kommune
  [Vara: Per Inge Ruud]
- Brigt Åge Høyland, Time kommune
  [Vara: Michael Evans]
- Sven Gundersen, tilsette
  [Vara: Ingeborg Nærland Skjærpe]

«Nysgjerrigper» er ein forskingskonkurranse for elevar i grunnskulen. Jærmuseet har ansvar for den regionale finalen i «Region Sør», dvs. Rogaland, Agderfylka, Telemark og Vestfold. Dei beste prosjekta blir inviterte til å presentera arbeida sine på den årlege Nysgjerrigperdagen på Vitengarden.
Foto: Helene Ø. Larsen, Jærmuseet.

Personalturen i 2008 gjekk til Dalane. Her er det stopp ved dei berømte husa Helleren i Jøssingfjorden. →
Foto: Jærmuseet.

«Teknikkens dag» er ein av dei årvisse aktivitetsdagane på Vitengarden som alltid samlar mange teknisk interesserte jærbuar. Her demonstrerer Johannes Line modellen sin av ein damptraktor.
Foto: Helene Ø. Larsen, Jærmuseet.

ÅRSVERK

I 2008 blei det utført 43 årsverk i Jærmuseet, inkludert 1 årsverk utført av frivillige. Det er 7 årsverk meir enn i 2007. 38 personar var fast tilsette, om lag 70 personar, inkludert vertar, hadde faste arbeidsavtalar med museet. I alt mottok over 140 personar løn frå Jærmuseet i 2008.

LIKESTILLING

Jærmuseet har ei overvekt av kvinnelege tilsette. Av dei faste medarbeidarane var 25 kvinner og 13 menn. Direktør, nestleiar og to avdelingsleiarar er kvinner. Styret består av tre kvinner, og 8 menn, medrekna styreleiar.

PERSONAL- OG KOMPETANSEUTVIKLING

Fleire medarbeidarar har fått støtte til kurs og vidareutdanning som har gitt studiepoeng. Jærmuseet har dessutan lagt vekt på å skulera personalet gjennom eigne personalsamlingar og studieturar til andre museum og vitensentra i inn- og utland.

ARBEIDSMILJØ OG YTRE MILJØ

Det sosiale og fysiske arbeidsmiljøet ved Jærmuseet blir vurdert som godt. I 2008 var det langtidssjukemelding frå to deltidstilsette. Elles er det rapportert 285 sjukefråværsdagar. Samla sjukefråvær var 2,8 %.

Drifta av Jærmuseet ureinar ikkje det ytre miljø.

MUSEUMSREFORMA

Jærmuseet har også i 2008 følgt opp arbeidet med konsolidering av musea i Jærkommunane. Museet overtok formelt driftsansvaret for prosjektet Nasjonalt Garborgsenter i Time frå 1. juni 2008.

I 2008 blei det og inngått konsolideringsavtale med Randaberg kommune om drifta av Vistnestunet og Tungenes fyr som ledd i etableringa av eit etatsmuseum for Kystverket.

Sola kommune ønskjer å samlokalisera Flyhistorisk Museum Sola og Rogaland Krigshistoriske Museum i Sømmevågen, og konsolidera desse to private musea inn i Jærmuseet. Styreleiarane i dei to musea har stilt seg positive til forslaget. Dersom styra i musea sluttar opp om dette, tar ein sikte på å inngå konsolideringsavtalen første kvartal i 2009. Kulturdepartementet har sett 1. april 2009 som siste frist for søknad om å få del i dei statlege konsolideringsmidlane.

REGIONAL VITENSENTERROLLE

Som regionalt vitensenter skal Jærmuseet prøva å gi eit vitensentertilbod til heile sin region. Den oppgåva har ein først og fremst løyst ved at Science Circus har turnert til skular i Rogaland og Agderfylka. I 2008 hadde Science Circus 56 turnedagar, besøkte 50 skular, hadde opplegg for 15 375 elevar og kurs for 612 lærarar. Hausten 2008 var den ambulerande utstillinga utlånt til Haugalandmuseene.

Science Circus har elles deltatt i Vannfestivalen på Ålgård 17. august, Forskningsdagane i Tysvær – med «Babeluba», utstilling og show, Ekstremverveka på Utsira skule og Forskningsnatt i Haugesund.

RÅDGJEVING

Jærmuseet har vore representert i juryen for nytt vitensenter i Trondheim, og m.a. gitt råd i samband med planlegginga av nybygg i Tromsø og planlegginga av eit vitensenter i Arendal Kunnskapshavn.

Jærmuseet er med i undervisningsgruppa for det planlagde opplevingssenteret i Jøssingfjord, fordi kommunen ønskjer å dra nytte av våre erfaringar med interaktiv formidling.

Særlege prosjekt i 2008

NYBYGG MED PLANETARIUM, VITENFABRIKKEN

Nybygget for Vitenfabrikken opna 22. mai 2008. Sandnes kommune er byggherre for prosjektet som har ei kostnadsramme på 95 mill. kroner eks. mva. Det største bidraget er 45 mill. frå Kulturdepartementet, Rogaland fylkeskommune har gitt 17 mill., dei øvrege jærkommunane 4 mill. og Sparebank 1, SR-bank 4 mill., medan Sandnes kommune sjølv har bidrege med 30 mill. + tomt.

I bygget er det også eit moderne planetarium med ein optisk-mekanisk stjerneprojektor og digital multimedia projektor til visning av film og eigenproduserte show. Planetariet er finansiert med sponsormidlar. Ei eiga sponsorgruppe med folk frå det lokale næringslivet (Arne Norheim, Bjørn Stangeland, Erik Eik) har samla inn 24 mill. i private midlar. Den største private bidragsytaren er Jens Ulltveit Moe som har gitt 10 mill. til prosjektet, noko som har gitt opphav til namnet «Umoe-planetariet».

Øvrege sponsorar til plantetariet: Skagen fondene (2 mill.), Seabrokers AS (2 mill.), Skretting (2 mill.), Eni Norge (2 mill.), Dong Energy (2 mill.), IKM Gruppen (1,2 mill.), DSD (1 mill.), Herfo Finans (1 mill.), Sparebanken Vest (0,5 mill.), Øglænd systems (0,5 mill.).

Abels skissebok

Opningsutstillinga «Abels skissebok», som omfattar omlag 1500 m^2, er eit 2008-prosjekt og fekk gjennom dette eit tilskot på 6,2 mill. frå «Stavanger 2008». I tillegg er det også til denne utstillinga samla inn betydelege gåvesummar og sponsormidlar. SR-bank har gitt den største gåvesummen på 6,2 mill. kroner! Følgjande andre firma har gitt over 1 mill. kroner: Sandnes sparebank (2 mill.), IVAR (1,5 mill.), Forus næringspark (1,5 mill.), Exxon Mobil (1,2 mill.), Kvernstuen, Torunn og Ole Sveinung (1 mill.), Hitec (1 mill.), Styrbjørn AS (1 mill.), Smedvig (1 mill.). I tillegg er det gitt bidrag frå UiS, Abelfondet, Melvær&Lien, DnB NOR, Lyse AS, Kvadrat drift, Sparebank Vest, Norges Forskningsråd, Marathon oil, Kruse Smith, Cowi, Nito Rogaland, Rogaland fylkeskommune, Vitenfabrikkens Venner og Tekna Rogaland. Inkludert 2008-midlane er det komme inn vel 26 mill. til prosjektet. Vitenfabrikken er eitt av dei museumsprosjekta i landet (utanom Oslo) som har fått inn mest private midlar dei siste åra! Jærmuseet har sjølv bidrege med om lag 4,5 mill. i eigeninnsats. I årsverk har fellesressursane i museet (tilsette utanom den faste staben ved Vitenfabrikken) i perioden 2006 – 2008 lagt ned 7,2 årsverk i prosjektet.

Utstillinga skal utviklast vidare i åra framover, med større vekt på tema i tilknyting til regional industrihistorie.

Styret takkar alle som gjennom gåver, økonomiske tilskot og andre bidrag har vore med å realisera prosjektet.

Observasjonsterrassen

10. september var det ny opningsseremoni på Vitenfabrikken. Denne kvelden skulle den nye observasjonsterrassen innviast av årets Kavliprisvinnarar i astrofysikk, professor emeritus Maarten Schmidt frå California Institute of Technology og professor emeritus Donald Lynden-Bell ved Cambridge University.

Kavliprisen er initiert av den norsk-amerikanske forretningsmannen Fred Kavli og blei delt ut for første gang i 2008. Den går til framragande forsking innanfor astrofysikk, nanovitskap og nevrovitskap, og prissummen er 1 mill. dollar til kvart prisområde.

Arrangementet var eit samarbeid med Det Norske Videnskaps-Akademi, NHO Rogaland, UiS, Stavanger Astronomiske Foreining og Norsk Romsenter.

NASJONALT GARBORGSENTER

Jærmuseet overtok formelt driftsansvaret for Nasjonalt Garborgsenter 1. juni 2008. Forprosjektfasen tok til i 2006. Forprosjektrapporten blei behandla i styringsgruppa og styret i Jærmuseet våren 2008, og danna grunnlaget for Jærmuseet sin søknad om drifts- og investeringsmidlar i budsjettsøknaden vår til Kulturdepartementet for 2009.

Under sluttbehandlinga av kulturbudsjettet hausten 2008 vedtok ein samrøystes kulturkomite i Stortinget støtte til prosjektet under kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 78. Dette resulterte i ei ekstraløyving til Jærmuseet på 0,5 mill. kroner for 2009. I tillegg har Time kommune gitt eit tilsvarande driftstilskot til Garborgsenteret for kommande år.

I samband med planlegginga av innholdet i Garborgsenteret har dei vidaregåande skulane i Asker, Time og Tynset peika ut eit brukarpanel med seks elevar frå ein 1. klasse ved kvar skule som skal følgja prosjektet fram til opninga, og vera ein ressurs for å sikra at senteret og utstillingane treff målgruppene sine. Panelet er alt i gang, og ungdommane hadde si første samling i Oslo hausten 2008.

I samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet og Time kommune skal Garborgsenteret driva prosjektet «Mot til å meina». Fem elevar frå tre ulike vidaregåande skular i Rogaland, Bryne, Sauda og Jørpeland, skal gjennomføra eit prosjekt for å auka deltakinga i politisk arbeid og oppslutninga ved kommunevalet i 2011 mellom personar under 26 år.

I utstillinga Abels skissebok ser ein m.a. på kroppen som eit verktøy for å skapa kunst. Er det likskap mellom å stå på rullebrett og dansa ballett?
Foto: Hallvard Nygård, Jærmuseet.

Frå dei nye utstillingane på Vitenfabrikken. Mange av eksperimenta i Abels skissebok har tilknyting til regional industrihistorie. På stasjonen nedanfor kan du læra kan du læra meir om leirvareindustrien. Du kan prøva korleis det er å sitta ved eit samleband. Her er det om å gjera å produsera koppar på kortast muleg tid.
Foto: Morten Brun, Jærmuseet.

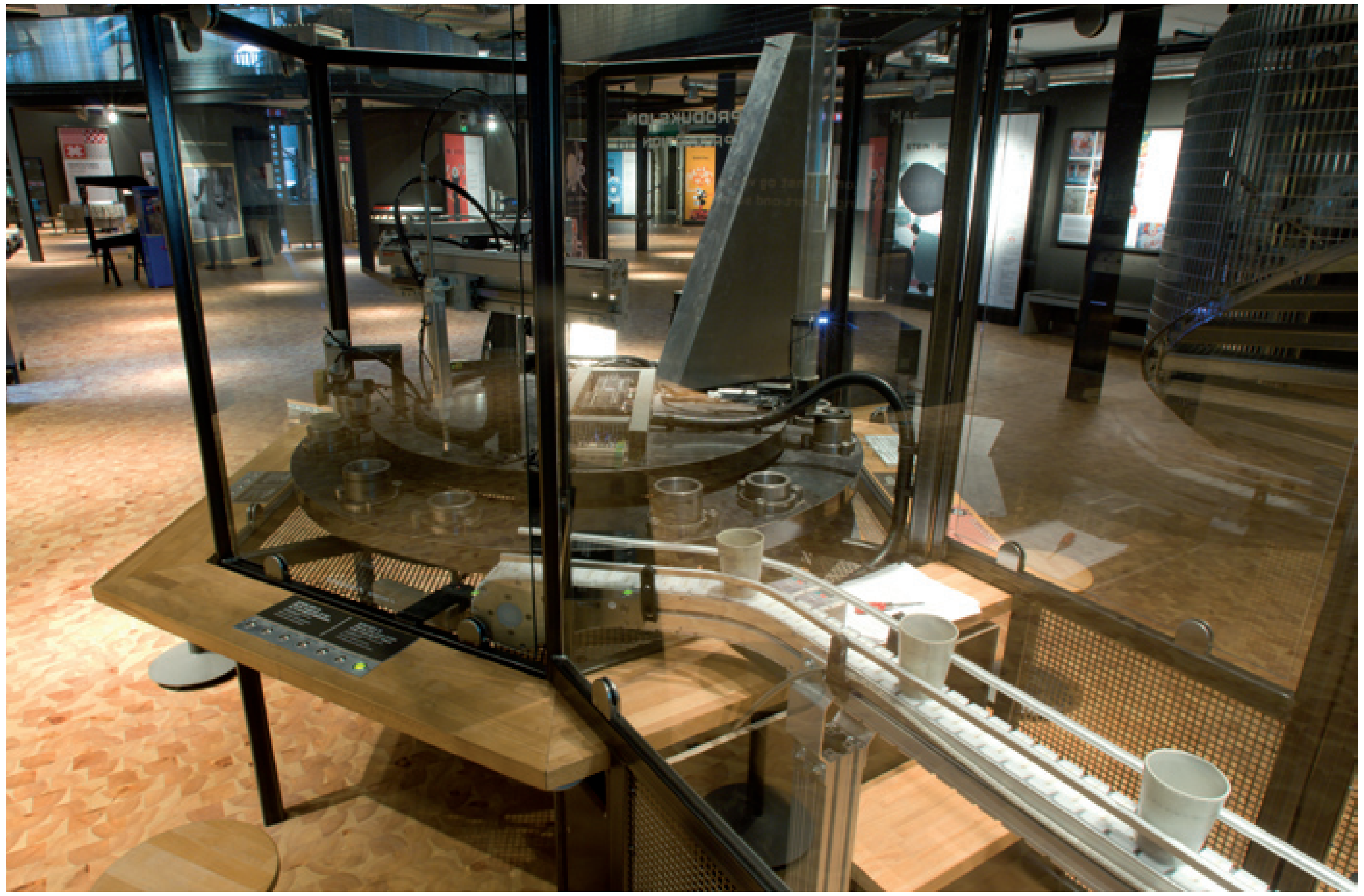

MANGFALDSÅRET 2008

Frå Kulturdepartementet var det bestemt at alle museum som fekk tilskot frå KKD skulle markera Mangfaldsåret 2008. St.meld. nr. 17 (2005–2006), om «2008 som markeringsår for kulturelt mangfold», framhevar at det er naturleg å sjå eit markeringsår for kulturelt mangfald i samanheng med Norges utanrikskulturelle aktivitetar, og at markeringsåret skal koplast til regjeringa sin strategi for norsk kultursamarbeid med utviklingsland. På denne bakgrunn vedtok styret i 2007 at Jærmuseet sitt bidrag til Mangfaldsåret var prosjektet «En verden på spill», – ei utstilling som handlar om FN sine 2015 mål. Dette er eit samarbeid med det danske vitensenteret Eksperimentarium i København. Prosjektet har ei kostnadsramme på 4,5 mill. DKR, og er i hovudsak finansiert av dansk UD, ulike danske fond, Experimentarium og Nordisk Kulturfond. Frå norsk side bidrar NORAD med 300.000,-, SR-bank med 400.000 og Jærmuseet med 500.000 i eigne midlar. Utstillinga opnar på Experimentarium 1. april 2009, og på Jærmuseet Vitengarden hausten 2010, og mangfaldsperspektivet vil på ulike vis bli integrert i Jærmuseet sine aktivitetar i åra framover.

KYSTVERKMUSEA

Frå og med statsbudsjettet 2008 gir Fiskeri- og kystdepartementet, via Kystverket, årlege driftstilskot til eit eige etatsmuseum for Kystverket. Etatsmuseet er organisert som ein nettverksmodell med eit felles nasjonalt dokumentasjonsansvar fordelt mellom Lindesnes fyrmuseum, Jærmuseet, Sunnmøre Museum og Museum Nord.

Etatsmuseet blei formelt opna på Lindesnes av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen 8. september 2008. Dei andre institusjonane fekk gi korte presentasjonar og bidra med eit kulturinnslag frå regionen. Det er nå bestemt at etatsmuseet for Kystverket får namnet «Kystverkmusea». Jærmuseet overtar formelt driftsansvaret for Tungenes frå 1. januar 2009. Før nyttår tilsette Jærmuseet ein eigen fagkonsulent med ansvar for Tungenes fyr, og han tar til i stillinga 1. april 2009. Frå 2009 går FKD inn med 1 mill. kroner i årlege driftstilskot til Tungenes fyr. Dette skal utgjera 60 % av det totale driftstilskotet, og vertskommunen Randaberg og Rogaland fylkeskommune må til saman dekka 40 % av driftsbudsjettet.

BESØK OG OPNINGSTIDER

Jærmuseet sine anlegg hadde til saman 114 305 gjester i 2008. Inkludert 45 740 besøkande på Hå gamle prestegard kan Jærmuseet rapportera eit samla besøkstal på over 160 000! Av dette utgjorde barn og unge i organiserte opplegg vel 43 000. Den nye Vitenfabrikken trekte heile 46 631 gjester dei første sju månadane, medan Vitengarden også sette ny publikumsrekord med nær 46 453 besøkande.

Museet har ei utfordring når det gjeld å auka besøkstala på dei lokale anlegga, sjølv om det blei registrert ein mindre auke dette året. Frå 2008 blei det innført fri entre på desse anlegga.

Alle klassebesøk frå grunnskulen har gratis inngang til museet sine anlegg. Elevane som besøker museet saman med klassen sin får dessutan ein fribillett for resten av året. Mange kjem tilbake i helgane med familiane sine. Alle innehavarar av ledsagarbevis får fribillett til følgjeperson. Det er gratis inngang for alle ungdommar som har kjøpt kulturkortet til Rogaland fylkeskommune.

Flest opningstimar for det allmenne publikum hadde avdelinga Vitengarden med 1735 timar, i tillegg hadde museet ope 1134 timar for grupper utanom opningstid. Det har vore svært godt gruppebesøk, særleg frå ulike bedrifter, på Vitenfabrikken sidan opninga.

STATUS OG TILTAK FOR TILRETTELEGGING FOR UNIVERSELL UTFORMING

I oppbygginga av nye utstillingar på Vitengarden og Vitenfabrikken har ein hatt fokus på å kunna legga til rette for at anlegg og utstillingar blir tilrettelagt for alle. Ergoterapistudentar har gitt nyttige råd og innspel i prosessane omkring universell utforming.

Både på Vitengarden og Vitenfabrikken har ein hatt fokus på at anlegg og utstillingar blir tilrettelagt for alle. Ergoterapistudentane Alice Bryne, May Rita Hadland og Marta Litangen Karagarajah har gitt nyttige råd og innspel i prosessane omkring universell utforming. →
Foto: Jærmuseet.

← Jærmuseet blei i 2008 nominert til «European Museum of the Year Award» for 2009, EMYA. To av jurymedlemmene, François-Xavier Nève de Mévergnies frå Universitetet i Liège, Belgia (t.v.) og Dr. Mikhail Gnedovsky, direktør for «the Cultural Policy Institute» i Moskva (t.h) besøkte oss i august. Her inspirerer dei museet sin nyrestaurerte landbruksmotor av typen «Sandbecken råoljemotor» saman med Einar Schibevaag, prosjektleiar for Nasjonalt Garborgsenter.
Foto: Jærmuseet.

[1] På Limagarden i Gjesdal kan både barn og vaksne bli kjent med gamle husflidstradisjonar. Tolleiv Aasen viser korleis ein lagar bregda sokkeband. Foto: J. O. Grimstvedt, JM
[2] Handverkar Ted Jonny Taraldsen smidde sauebjøller på aktivitetsdag på Limagarden, og publikum fekk slå namnet sitt på saueklaven. Foto: J. O. Grimstvedt, Jærmuseet.
[3] 10. klassingen Edin Adzemovik vann Exxon Mobils energiquizz 2008, og fekk overlevert sykkel under Forskingsdagane på Vitenfabrikken. Foto: Jærmuseet.
[4] Fleire av avdelingane våre tilbyr særskilde sommaraktivitetar for barn. På Vitengarden fekk elevar frå Hå vera med på «Eksperimentveka» der bygging av solcellebåtar var ein av aktivitetane. Foto: Ivar Reed Nakken, Jærmuseet.

Formidling

UTSTILLINGAR

Utvikling og produksjon av nye utstillingar har i hovudsak vore knytt til arbeidet med «Abels skissebok» på Vitenfabrikken. Abels skissebok er ei interaktiv utstillinga som handlar om møte mellom kunst, teknologi og vitskap. Utstillinga er todelt. I første etasje ser ein på kroppen som reiskap for å skapa, der føresetnadene ligg i hjernen og i genene våre. I neste etasje er tema verktøy og materialar – leire, tre, metall og tekstil, materialar som alle har tilknyting til regional industrihistorie. I tillegg er det eigne avdelingar for hjelpemidlar som energi og logistikk.
På Vitenfabrikken finn du og Abelloftet, byhistoriske utstilllingar og Krossens Havremølle.

- **Basisutstillingane på Vitengarden**, har kun gjennomgått nødvendig vedlikehald og mindre utbetringar. Desse består av 1200 m² interaktive vitensenterutstillingar, 400 m² studiemagasin og miljøutstilingar i heimehuset på Kviagarden.

- **Eigenproduserte utstillingar i 2008:** 14. september–5. oktober: «Andre tider. Aadne Stangeland i foto og tekst». Haugabakka, Klepp bygdemuseum. Samarbeid med Klepp Historielag.

- **Temporær utstilling:** «Edderkoppar og andre kravlande kryp», oktober–november, på Vitengarden, innlån frå Akvariet i Bergen.

- **Utlån av utstillingar:** Science Circus sine mobile eksperiment var hausten 2008 utlånt til Haugalandmuseene i Haugesund. Utstillinga trekte i alt 2800 besøkande. Desse tala blir rapport i publikumsstatistikken for Haugalandsmuseene.

UNDERVISING

Jærmuseet kunne i 2008 tilby om lag 100 undervisingsopplegg på ulike lokalitetar. Museet sine eigne anlegg hadde nær 13 500 fleire elevar i 2008 enn året før – i stor grad skuldast dette at undervisinga ved Vitenfabrikken var stengd store delar av 2007, men også Vitengarden og Science Circus auka elevtalet. Elevane i grunnskulen har vore den viktigaste målgruppa, men i 2008 har museet følgt opp målsettingane om å auka tilbodet til, og besøket frå, vidaregåande skular. Storparten av veksten i skulebesøket på Vitengarden har komme frå dette segmentet. Det er likevel barnetrinnet som dominerer besøka.

Jærmuseet har og eit prøveprosjekt med lokale skular for elevar med særlege behov for alternative læringsarenaer.

Museet trykker ein eigen undervisingskatalog som presenterer dei ulike tilboda til ulike klassesteg, og som blir distribuert til skulane i stiftarkommuane og til skular som har besøkt oss frå andre deler av fylket. Undervisingskatalogen er lagt ut på www.jaermuseet.no.

Barnehage

Vitengarden og Science Circus har inngått samarbeid med Eivindsholen barnehage i Time som har særleg fokus på realfag. Særlege tema er kvardagskjemi, representert ved «Dragen Berta» og skattejakt med GPS. Samarbeidet har vore svært vellukka og vil bli vidareført i 2009.

Lærarkurs/lærarstudentar

Særleg Science Circus har dei siste åra lagt vekt på å utvikla nye lærarkurs, og tilbydde i 2008 nærare 20 ulike kursopplegg. Vitengarden har hatt lærarkurs innanfor geologi og gis/gps der geofagslærarar er ei særleg målgruppe. Museet heldt kurs for til saman 629 lærarar, i tillegg kjem ein gode del omvisingar og orienteringar for lærarar både på Vitengarden og Vitenfabrikken.

Både Vitengarden, Vitenfabrikken og Science Circus er praksisarena for lærarstudentar ved UiS.

ANDRE TILTAK FOR BARN OG UNGE

Jærmuseet har ansvar for å gjennomføra regionale finalar i konkurransane Unge Forskarar og Nysgjerrigper, inkludert eigne arrangement med prisutdeling og presentasjonar.

I sommarferien blei det arrangert aktivitetsveker/eksperimentveke/sommarskule for elevar i Gjesdal, Hå og Sandnes på hhv. Limagarden, Grødaland, Vitengarden og Vitenfabrikken.

Vitengarden laga til særlege aktivitetar for barn i vinter- og haustferien med utgangspunkt i tema knytt til «Planeten Jordas år».

Rogaland 4H, Hå kommune og Vitengarden arrangerte i tillegg «4H – matskule» i haustferien 6. oktober–10. oktober med 21 barn frå Ogna i sør til Orre i nord.

Jærmuseet har dei siste par åra auka satsinga mot vidaregåande skular. På Vitengarden har ein m.a. knytt undervisinga opp mot GIS- og lyngprosjektet i Hanabergmarka. Her tar elevane jordprøvar som ledd i vegetasjonsanalysen.
Foto: Målfrid Grimstvedt, Jærmuseet.

← Temautstillinga på Haugabakka i 2008 var «Andre tider. Aadne Stangeland i foto og tekst». Kleppsbuane Jarle Braut, Bernt Øvregaard og ordførar Elfin Lea i ivrig diskusjon under opninga.
Foto: Målfrid Grimstvedt, JM

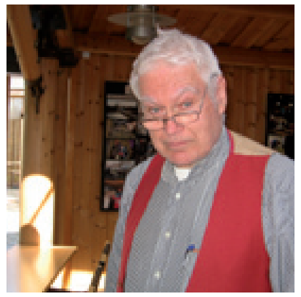

← I mai hadde Hå historie- og ættesogelag invitert arkeolog og professor emeritus Arne Emil Christensen til å snakka om skipsrissa i gamlehuset på Grødaland – «fortidens grafitti?» Meir om desse skipsrissa og andre slike ristningar kan du lesa i *Sjå Jæren* 2008.
Foto: Hans Torgny Indrebø.

Den store publikumssuksessen på Vitengarden i 2008 var utstillinga «Edderkoppar og andre kravlande kryp». →
Foto: Bjørg Sandve, Jærmuseet.

Vitenfabrikken hadde opne temaveker i vinter- og haustferien.

I september blei «Asteroidene», etablert. Dette er Stavanger Astronomiske foreining si junioravdeling med base i Vitenfabrikken.

Me tilbydde forskarkurs til barn i Time, Randaberg og Sandnes etter opplegg frå «Forskerfabrikken» i Oslo. Dette er ei foreining som utviklar forskarkurs til barn innan teknologi og naturvitskap. Kursa blir i hovudsak gjennomførde som eit alternativt fritidstilbod på ettermiddag eller kveldstid. Erfaringane til Forskerfabrikken er at dei fleste av dei barna som deltar på forskarkursa får ei positiv holdning til forsking og forskarar.

Science Circus hadde aktivitetsopplegg med solenergi på Vennergidagen til ENOVA i Stavanger 5. juni. 5500 elevar frå distriktet var samla på torget der.

AKTIVITETAR OG ARRANGEMENT

Jærmuseet arrangerer ei rekke aktivitetsdagar og arrangement på dei ulike avdelingane. Frå aktivitetskalenderen i 2008 kan nemnast:

Februar: Vinterferie, «Luftige aktivitetar», Vitengarden.

Mars: Regional prisutdeling Unge Forskarar, Vitengarden Eggande påskeaktivitetar, Vitengarden.

April: 4H dag, Vitengarden.

Mai: Opning av Vitenfabrikken ved Abelsprisvinnar John Griggs Thompson, assistert av forskingsminister Tora Aasland. | Sykkeldag, Vitengarden, samarbeid med Hå Gamle Prestegard, Hå Kommune og Folkehelsen i Hå.

Juni: Redningsdag, aktivitetsdag Varden Sjøredningsmuseum | Midtsommarfest og bakedag, Grødaland Nysgjerrigper, regional finale, Vitengarden.

Juli: «Møt bondekona på garden», Vitengarden

August: Teknikkens dag, Vitengarden | «Vitensenteret midt i matfatet», fiskedag, Vitengarden, samarbeid med Rogaland Jeger og fisk.

September: Husflidsdag, Vitengarden | Geologiens dag, Vitengarden | «Sauen frå a til å», Vitengarden | Nasjonal opning av Forskingsdagane 2008 på Vitenfabrikken, ved forskingsminister Tora Aasland. Dette var første gang at opninga av Forskingsdagane blei lagt utanfor Oslo | Abels abligøyer, matematikk teater for store og små barn | «Stjerner i sikte», «Researchers night» med den verdskjente sopranen Elisabeth Nordberg Schulz, Vitenfabrikken | Opning av fotoutstillinga om Aadne Stangeland, Haugabakka | 4H dag, Vitengarden | Potetkaker og gamle leiker, aktivitetsdag Grødaland | Sau og ull, aktivitetsdag Limagarden | Luft under vingane, aktivitetsdag Flyhistorisk Museum Sola.

Oktober: Edderkoppar og andre kravlande kryp, opning av utstilling Vitengarden.

November: «Dette æ vel´kje matte?», aktivitetsdag Vitengarden | Biennale for elektronisk og ustabil kunst, Vitenfabrikken | Bronsealderastronomi, Vitenfabrikken | «Jul i gamle dagar», Vitengarden

Desember: «Sølvsmed for en dag», Vitenfabrikken | «Vitenfabrikken synger!» Avslutning for Stavanger2008

«Dugnadsfest»

Jærmuseet sine ulike avdelingar har etter kvart mange frivillige og gode hjelparar.

Som takk for innsatsen gjennom året har museet dei siste åra arrangert ein eigen dugnadsfest, med god servering, for dei frivillige frå Hå Historie- og ættesogelag, Klepp historielag, Jæren Kystlag, Vennelaget for Jærmuseet Vitengarden, og gode medhjelparar frå Randaberg og Gjesdal. Dugnadsfesten dette året talde over 60 deltakarar og blei halden på Vitenfabrikken.

PUBLIKASJONAR

Jærmuseet gir kvart år ut årboka «Sjå Jæren». Dei fleste artiklane i årets utgåve handla om utnyttinga av strand- og havressursane langs Jærkysten.

Fordeling på klassesteg og anlegg i 2008 [medrekna Hå gamle prestegard]:

	VITENGARDEN		VITENFABRIKKEN		HÅ BM		GJESDAL BM		KLEPP BM	
	2008	**2007**	**2 008**	**2007**	**2008**	**2007**	**2008**	**2007**	**2008**	**2007**
Barnehagar	2 517	1 752	424	48	30	36	0	13	0	
Barnetrinnet	6 318	6 503	4 041	444	94	57	724	802	32	34
Ungdomstrinn.	1 583	1 698	2 328	222	190	0	20	0	138	206
Vid. Skular	1 174	590	1 212	0	42	0	52	12	0	
SFO, fritidsgr.	1 758	1 228	462		145	171	200	175	0	
Studentar	194	75	123	0	0	0	0	0	0	
Sum	**13 544**	**11 846**	**8 590**	**714**	**501**	**264**	**996**	**1 002**	**170**	**240**
Anna publikum	28 971	26 473	36 573	3 371	1355	1 176	659	732	374	71
Utleige	3 938	2 864	1 468	344	0		70		0	
Sum i alt	**46 453**	**41 183**	**46 631**	**4 429**	**1856**	**1 440**	**1725**	**1 734**	**544**	**311**

	RANDABERG BM **		SCIENCE CIRCUS		FMS *		SUM eigne anlegg		HGP		SUM inkl. HGP
	2008	**2007**	**2008**	**2007**	**2008**	**2007**	**2008**	**2007**	**2008**	**2007**	**2008**
Barnehagar							2 971	1 849			
Barnetrinnet			12020	7 453	28	499	23 257	15 792			
Ungdomstrinn.		54	3392	3 812			7 651	5 992			
Vid. Skular			320	110			2 800	712			
SFO, fritidsgr.		11					2 565	1 585			
Studentar				32			317	107			
Sum		**65**	**15 732**	**11 407**	**28**	**499**	**39 561**	**26 037**	**3 500**		**43 061**
Anna publikum		83	1364	612		42	69 296	32 560	42 240		
Utleige							5 476	3 208			
Sum i alt		**148**	**17 096**	**12 019**	**28**	**541**	**114 333**	**61 805**	**45 740**	**39 713**	**160 073**

* På grunn av ombygging i utstillingane fekke ikkje Jærmuseet gjennomført undervising her i 2008
** Ikkje tald i 2008

Samlingar, dokumentasjon og forsking

NASJONALE NETTVERK

Jærmuseet deltok i 2008 i to nasjonale museumsnettverk:

- **Samtidsnettverket:** To av det vitskaplege personalet i Jærmuseet har samarbeid tett med to kollegaer frå Akershus fylkesmuseum om delprosjektet «Konfliktar i kvardagen» med utgangspunkt i tema «mat». Prosjektet blei avslutta i 2008 og resultatet er m.a. fire separate artiklar som blir publisert i ei artikkelsamling som kjem i 2009.

- **Kulturlandskapsnettverket:** Jærmuseet har sidan 2004 arbeidd med prosjektet «Skjøtsel og tilbakeføring av lynghei på Låg-Jæren», i tett samarbeid med Bioforsk Vest, Hå kommune og Fylkesmannen. Prosjektet har eit 12 års perspektiv. Frå 2008 har Kulturlandskapsnettverket sett i gang samarbeidsprosjektet «Norgesgarden» der Jærmuseet er ein av deltakarane.

ANDRE SAMARBEIDSPROSJEKT

Energieksperiment på hjul

Eit samarbeidsprosjekt mellom Jærmuseet Science Circus, VilVite på Hjul i Bergen og ENOVA. Dette er eit opplegg om energi der Jærmuseet Science Circus har laga to undervisningsopplegg og lærarkurs medan VilVite har laga to eksperiment. Science Circus har fått utbetalt kr 100 000 og får 100 000 til så snart me har prøvd ut opplegget.

Jærmuseet er elles med i nettverket av norske vitensentra som i 2008 blei formelt oppretta som forening med namnet «Foreningen Norske Vitensenter» (FNV). Frå 2009 er FNV tatt opp som eigen seksjon i Noregs Museumsforbund.

ANDRE DOKUMENTASJONSPROSJEKT

Jærert

Vitengarden fekk førespurnad om å vera prosjektleiar for eit forprosjekt om «Jærert». Skal sorten overleva er det behov for meir systematisk bevaringsarbeid, kombinert med nye marknadsutsikter. Jærmuseet fekk 125 000 kroner i forprosjektmidlar frå Fylkesmannens Landbruksavdeling hausten 2008, og forprosjektet vil bli utført i 2009.

Husa på Grødaland blei tjørebreidde i sommar. Arbeidet blei utført av museet sine eigne handverkarar med god hjelp av frivillige pensjonistar frå Hå.
Foto: Hans Arvid Grødaland, Jærmuseet.

Når handverkarressursane er altfor knappe er det somme prosjekt som dreg vel mykje ut. Men dette året fekk i alle fall heimehuset på Audamotland ny kledning i nordre brystet. →
Foto: Olav Martin Bråtveit, Jærmuseet.

Her arbeidast det med løa på Limagarden. →
Foto: Jærmuseet.

SAMLINGAR

Samlingane er oppbevarte på 40 ulike lokalitetar, i magasin, lager, utstillingsrom og verneverdige bygningar. Nokre av lagera har kortsiktige leigetilhøve. To av magasina (52 % av magasinarealet) er fellesmagasin med dei andre regionmusea i fylket. Museet ønskjer fleire fellesmagasin i Rogaland.

I 2008 fekk me resultatet av ABM si tilstandsvurdering av gjenstandsoppbevaringa i museet. Med bakgrunn i rapporten og dei ulike leigekontraktane arbeider me med planar for kva lokalitetar som bør avviklast/erstattast. I dette planarbeidet inngår tiltak for kassaksjon av delar av samlingane.

I 2008 blei museet sine elektroniske samlingsdatabasar konverterte frå WinRegimus til programmet Primus. I tillegg var 6955 gjenstandar og 3273 foto registrerte i Cardbox og på rekneark. Desse vil bli konverterte til Primus i 2009. Når det er gjort, vil 60 % av gjenstandsamlinga og 10 % av fotosamlinga vera registrerte i Primus.

Hausten 2008 blei det tilsett arkivar som har ansvar for vedlikehald av Primusdatabasen og oppfølging av programmet. Me har nå utarbeidd intern rettleiing for registrering av fotografi i PRIMUS. Ei liknande rettleiing for registrering av gjenstandar er påbegynt. Registreringa av stadnamn og personnamn var ikkje konsistent etter konverteringa. Det blei rydda opp i begge registra slik at desse nå er konsistente.

FYLKESFOTONETTVERKET

Dette er andre året av Fotonettverket sitt treårige prosjekt som har til mål å få lagt ut foto frå alle fotosamlingane i muse og arkiv i Rogaland i ein felles søkbar database på www.fotonettverk-rogaland.no. Prosjektmedarbeidaren skanna 800 foto frå Jærmuseet sine samlingar.

GÅVER TIL SAMLINGANE 2008

Me fekk to nye privatarkiv; Sandnes og Omegn Birøkterlag og Opstad Teglverk; ei mindre fotosamling frå Sandnes og i underkant av 200 gjenstander i 2008. Takk til meir enn 30 ulike gjevarar! Me får langt fleire tilbod, men mykje må me takka nei til.

VEDLIKEHALD AV ANTIKVARISKE BYGNINGAR OG DRIFTSBYGNINGAR

- **Limagarden:** Nye løa fekk nytt tak på søre sida. Dette er eit større arbeid utført av firmaet Skredderbygg og finansiert av Gjesdal kommune. Me har fått pålegg om å vurdera nytt opplegg for brann- og tjuverisikring, noko som vil vera ein ekstraordinær kostnad. Jærmuseet har sendt søknad til ABM om sikringsmidlar for 2009. Dei kan dekka inntil 2/3 av kostnaden, kommunen vil ta resten.

- **Grødaland:** Fire av husa blei tjørebreidd i sommar. Arbeidet blei gjort av eigne folk og frivillige. Den tørre forsommaren gjorde at nokre av veggene måtte tas to gonger. Eine takåsen i Torehuset er så motteten at han har fått seg ein knekk og måtte reparerast.

- **Smia på Motland:** Her har dei tidlegare eigarane nytta grua til sviing av smaleføter kvar haust. Dette året resulterte det i ein mindre brann. Kommunen har nedlagt bruksforbod og museet har reparert skaden.

- **Audamotland:** Her ligg ein etter planen, sjølv om nordre brystet blei kledd. Dette prosjektet blir nok ein gong salderingsposten når handverkarressursane ikkje strekk til.

- **Vitengarden:** Taket på reiskapshuset hadde lekkasje og begge valmane fekk ny kledning.

ANNA DRIFT

Kontorsituasjonen

Jærmuseet har etter kvart svært vanskelege kontorfasilitetar. For å bøta noko på manglande kontorplassar, blei det på Vitengarden sett opp kontorbrakker med seks kontor og lagerrom for fellestenestene. Ombygging og innreiing blei gjort av eigne handverkarar. Jærmuseet har fått mellombels løyve til å ha brakkene ståande til 2013.

Økonomi

Museet hadde i 2008 ei samla omsetning, inkludert bruk av øyremerka prosjektmidlar, på om lag 36 mill. kroner. Samla årsresultat var vel 2,2 mill. kroner noko som i hovudsak kan tilskrivast svært gode renteinntekter på til saman 1,9 mill. kroner.

Offentlege driftstilskot utgjorde 22 mill. kroner, medan eigeninntektene frå billettsal og kommersielle aktivitetar utgjorde nær 6 mill. kroner. Sponsorinntekter og private gåver utgjorde til saman nær 2,5 mill. kroner. Det var utbetalt omframme offentlege tilskot på 23,85 mill. kroner, storparten av denne summen er bidrag til byggeprosjektet på Vitenfabrikken. Tilskot og gåver til planetariet er utbetalte til Sandnes kommune og kjem derfor ikkje fram i Jærmuseet sin rekneskap.

Når det gjeld offentlege driftstilskot er Staten den største bidragsytaren til institusjonen.

Institusjonen har god likviditet, og har tilstrekkeleg fri eigenkapital som trygd mot uventa kostnads- og inntektssvingingar.

Styret meiner det er utført forsvarleg vedlikehald av bygningar og utstyr.

FRAMLEIS DRIFT

Institusjonen har føresetnader for å driva vidare, og årsrekneskapen for 2008 bygger på denne føresetnaden.

DEI OFFENTLEGE DRIFTSTILSKOTA I 2008 FORDELER SEG SLIK:

Fordeling av offentlege tilskot, eks. Hå gamle prestegard (HGP): [Mill. kroner]

	2008	2007	2006	2005
Jærkommunane	6 275	4 868	4 797	4 548
Rogaland fylkeskommune	2 994	2 616	2 540	1 990
Kultur- og kyrkjedepartementet (eks. HGP)	7 802	4 946	4 247	4 115
Kunnskapsdepartementet/Noregs Forskingsråd	3 236	2 600	2 000	1 600
Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) *	500			
Den kulturelle skulesekken	1 200	1 200	1 200	1 200

* Frå hausten 2008 er det gitt driftsmidlar til Tungenes fyr frå FKD. Tilskotet aukar til 1 mill. kroner frå 2009.

Kafe Hjerneføde på Vitenfabrikken er ein flott arena for bedrifter og andre grupper som ønskjer å kombinera god mat og spennande opplevingar. Kafeen har samarbeidsavtale med meisterkokken Charles Tjessem.
Foto: Morten Brun, Jærmuseet.

Resultatrekneskap

	Note	2008	2007
Faste offentlege tilskot		16 920 752	12 430 224
Tilskot Hå gamle prestegard		1 150 000	1 000 000
Salsinntekter		2 644 478	1 052 012
Billett/arrangementsinntekter		2 777 894	992 670
Medlemsskap/annonser		215 120	174 905
Jordbruksinntekt		57 763	66 063
Oppdrag/kurs/div. inntekter	2	327 880	275 151
Tilskot forskning			107 667
Bruk av tilskot DKS/vitensenterdrift	1	3 456 821	3 924 763
Bruk av andre øyremerka tilskot	1	8 343 813	9 077 532
Div. refusjonar/tilskot	2	337 391	88 159
Sum driftsinntekter		**36 231 911**	**29 189 146**
Lønskostnader	3	14 776 624	10 691 902
Honorarar	3	144 200	84 428
Sosiale kostnader	3	3 953 026	2 915 147
Varekostnader		1 824 635	731 812
Inventar og utstyr		1 151 082	813 638
Driftskostnader bygg/anlegg		2 369 637	1 530 062
Vedlikehald utstyr/samlingar		411 043	267 642
Produksjon vitensenterutstillingar		6 238 131	2 879 091
Overført Vitenfabrikken			5 000 000
Kontor og administrasjonskostnader		1 136 168	578 134
Reiser/kurs/transport		741 155	681 997
Gardsdrift		87 917	138 588
Marknadsføring/publikumskostnader		1 180 181	1 072 332
Publikasjonar/dokumentasjon		161 019	270 445
Ord. Avskrivingar	5	344 932	193 671
Kjøpte tenester	3	287 998	703 859
Andre driftskostnader	4	505 311	257 571
Utstillingstiltak Hå gamle prestegard		615 484	854 255
Sum driftskostnader		**35 928 544**	**29 664 573**
Driftsresultat		**303 367**	**-475 427**
Renteinntekter		2 662 868	1 575 656
Ovf. Renter byggetrinn 3	1	-736 957	
Årsresultat		**2 229 278**	**1 100 228**
Overført annan eigenkapital		2 229 278	1 100 228

Balanse

EIGENDELAR	Note	Pr. 31.12.2008	Pr. 31.12.2007
ANLEGGSMIDLAR			
Byggetrinn 1&2/Inventar	5	0	0
Anneks/amfi/uteanlegg	5	666 501	179 588
Kontorinventar/utsyr	5	102 602	137 749
EDB-utstyr/kassasystem	5	513 171	258 484
Bilar/transportmidlar	5	453 185	413 356
Samlingar	8	200 000	200 000
Sum varige driftsmidlar		**1 935 459**	**1 189 177**
Innskot COOP		31 633	28 023
Eigenkapitaltilskot KLP		119 011	96 920
Matfatet Jæren BA		4 000	4 000
Sum finansielle anleggsmidlar		**154 644**	**128 943**
Sum anleggsmidlar		**2 090 103**	**1 318 120**
OMLØPSMIDLAR			
Varelager	6	**584 677**	**264 589**
Fordringar			
Kundefordringar		963 100	525 638
Meirverdiavgift		42 826	1 030
Andre kortsiktige fordringar		7 726	
Sum fordringar		**1 598 330**	**791 257**
Bankinnskot og kontantar	7	**44 843 642**	**24 692 247**
Sum omløpsmidlar		**46 441 971**	**25 483 504**
SUM EIGENDELAR		**48 532 075**	**26 801 624**

Balanse

EIGENKAPITAL OG GJELD	Note	Pr. 31.12.2008	Pr. 31.12.2007
EIGENKAPITAL			
Innskoten eigenkapital			
Grunnkapital	8	200 000	200 000
Opptent eigenkapital			
Annan eigenkapital		8 871 364	6 642 086
Sum eigenkapital		**9 071 364**	**6 842 086**
GJELD			
Ubrukte øyremerka midlar			
Ubrukte midlar, byggetrinn 1	1	255 188	255 188
Ubrukte midlar, byggetrinn 3	1	28 635 144	7 699 495
Andre øyremerka tilskot	1	4 822 725	7 582 601
Sum ubrukte øyremerka midlar		**33 713 057**	**15 537 284**
Anna langsiktig gjeld			
Hå kommune		288 000	288 000
Sum anna langsiktig gjeld		**288 000**	**288 000**
Kortsiktig gjeld			
Vennelaget		7 571	9 970
Leverandørgjeld		1 781 281	1 842 938
Skuldig skattetrekk		753 763	476 553
Skuldig arbeidsgjevaravgift		487 313	306 148
Skuldige feriepengar		1 860 791	1 365 093
Påløpt løn		451 072	81 330
Forskot inntekter		117 863	52 223
Sum kortsiktig gjeld		**5 459 654**	**4 134 254**
Sum gjeld		**39 460 711**	**19 959 539**
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL		**48 532 075**	**26 801 624**

Nærbø, 26. mars 2009

Arne Norheim Styreleiar	Tom Tvedt	Elfin Lea	Magnar Mattingsdal
Norunn Østråt Koksvik	Inglen Haugland	Per Øhman	Brigt Åge Høyland
Sven Gundersen	Olaug V. Bollestad	Øyvind Revheim	Målfrid Snørteland Museumsdirektør

Noter

NOTE 1 – ØYREMERKA TILSKOT/MIDLAR

Ubrukte midlar, byggetrinn 1		
Ubrukte midlar 01.01.08	255.188	
Investering 2008	0	
Overført til 2009	**255.188**	
Ubrukte driftstilskot Vitensenter		
Tilskot 2008	3.836.000	
Overført frå 2007	982.157	
Overført til 2009	1.361.336	
Bruk øyremerka tilskot 2008	**3.456.821**	Ført som driftsinntekter i resultatrekneskap
Andre øyremerka tilskot		
Tilskot og gåver 2008	26.140.407	
Overført frå 2007	14.299.939	
Overført til 2009	32.096.533	
Bruk øyremerka tilskot 2008	**8.343.813**	Ført som driftsinntekter i resultatrekneskap

Jærmuseet har fått tilskot frå følgjande bidragsytarar i 2008:

Rogaland fylke	5.000.000	Byggeprosjekt Sandnes
Sola kommune	325.000	Byggeprosjekt Sandnes
Kultur- og kyrkjedepartementet	15.736.957	Byggeprosjekt Sandnes
NITO	100.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
SEGRO	25.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Stavanger2008	1.300.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Peder Smedvig AS	1.000.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Kruse Smith AS	50.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Cowi Fredrikstad	25.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Vennelaget Sandnes	14.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Høgskole BI	50.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Vitenskapsakademiet	220.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Universitetet i Oslo	10.000	Abels skissebok, Vitenfabrikken
Exxonmobil	500.000	Prosjekt Vitenfabrikken
Hå kommune	25.000	Tilskot «Lyngheiprosjekt», Vitengarden
Statens landbruksforvaltning	26.000	Tilskot «Lyngheiprosjekt», Vitengarden
Rogaland fylke	5.000	Tilskot «Lyngheiprosjekt», Vitengarden
Gåve testament	300.000	Gåve arkiv/magasin, Vitengarden
Hå kommune	6.000	Skjøtsel Hanabergmarka, Vitengarden
NORAD	100.000	«Prøv verden», Vitengarden
Kystverket/Fiskeri- og Kystdepartementet	500.000	Tungenes fyr
Rogaland fylke	150.000	Tungenes fyr
ENOVA	100.000	ENOVA/Energi, Science Circus
Rogaland fylke	70.000	CIS/GPS, Vitengarden
Sandnes kommune	10.000	Bokprosjekt, Vitenfabrikken
Time kommune/overførte prosjektmidlar	492.450	Nasjonalt Garborgsenter
Totalt	26.140.407	
Tilskot vitensenterdrift:		
Noregs Forskingsråd/Kunnskapsdepartementet	3.236.000	Driftsmidlar vitensenter
Kulturdepartementet	600 000	Den kulturelle skulesekken
Totalt	**3.836.000**	

Alle ubrukte tilskot er ført som gjeld i balansen.

Noter

NOTE 2 – OPPDRAG/KURS/DIV.INNTEKTER

Kurs	kr.	251.857
Oppdrag	kr.	13.800
Utbytte/bonus frå 3 leverandørar	kr.	16.484
Retur MVA, rekning trykkeri i 2007	kr.	22.748
Kassedifferanser 2008	kr.	12.568
Div. postar	kr.	10.423
	kr.	327.880

NOTE 2 – DIV. REFUSJONAR/TILSKOT

Ref. frå UIS studentpraksis	kr.	5.175
Ref. frå NAV arbeidstrening	kr.	32.066
Ref. frå Lyse AS løn vitendrift	kr.	100.000
Ref. frå Sønnico gebyr brannutrykninger	kr.	10.400
Ref. frå Hå kommune Eksperimentveka	kr.	35.000
Ref. frå Sogn Folkemuseum reiserekning	kr.	5.000
Ref. frå Skagen Fondene Matematikkunderhaldning	kr.	30.000
Ref. frå Acergy Norway AS Matematikkunderhaldning	kr.	50.000
Ref. frå ABM-utvikling Museum – Skule	kr.	20.000
Ref. frå Suldal kommune lønskostn. Garborgsenteret	kr.	35.750
Ref. frå Matfatet Jæren vedr. GladMat	kr.	10.000
Ref./støtte frå Lions Club til Vitengarden	kr.	4.000
	kr.	**337.391**

NOTE 3 – TILSETTE OG GODTGJERSLER

Stiftinga Jærmuseet hadde 43,5 årsverk i 2008.
Løn til dagleg leiar utgjorde kr. 609.500
Honorar til styreleiar kr. 50.000.
Det er ikkje gitt lån eller stilt sikkerheit for lån til direktør, styremedlemmar eller tilsette i stiftinga.
Godtgjersle til revisor: Rekneskapsrevisjon kr. 52.406

Spesifikasjon av pensjon

Stiftinga Jærmuseet sitt pensjonsansvar er dekka med tenestepensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse KLP. Ordninga er i samsvar med krav om tariffesta tenestepensjon. Pensjonsordninga gir ved full opptening ein alderspensjon som saman med folketrygda si yting, gir ein samla bruttopensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Ordninga sikrar uførepensjon på same nivå, og omfattar ektefellepensjon og barnepensjon. Tilsette har rett til AFP. Det er ikkje avsett midlar i forsikringsordninga til framtidige AFP-pensjonar.

Grunnlag for utrekningar:	
Diskonteringsrente	5,30 %
Årleg lønsvekst	4,50 %
Vekst grunnbeløp folketrygd	4,25 %
Pensjonsregulering	4,25 %
Forventa avkastning	5,50 %

Noter

Netto pensjonskostn. 2008:	
Opptening	kr. 1.626.060
Rentekostnad	kr. 676.769
Brt. pensjonskostnad	kr. 2.302.829
Forventa avkastning	kr. -458.726
Adm.kostn/rentegaranti	kr. 71.393
Nto. Pensjonskostnad	kr. 1.915.496
Resultat avvik estimat	kr. 270.085
Nto. Pensjonskostnader	kr. 2.185.581

Forplikting pensjon:	
Påløpne pensjonsforplikt.	kr.11.191.073
Pensjonsmidlar	kr. 7.645.932
Nto. forplikting	kr. 3.545.141
Arb.gjevaravgift	kr. 499.865
Nto. forplikting	kr. 4.045.006

Utbetalingar:	
Eigenkapitaltransaksjon	kr. 95.813

Avstemming:	
Nto. forplikting IB	kr. 4.045.006
Nto. pensjonskostnad	kr. 2.185.581
Arb.gjev.avg. premie	kr. -219.438
Innbet. premie inkl.adm.	kr. -1.556.300
Nto. forplikting UB	kr. 4.454.849

Medlemsstatus:	01.01.2008	01.01.2009
Tal aktive	34	42
Tal pensjonar	2	2
Tal oppsette	7	7
Gj.sn.pensjonsgr.lag	kr. 304.135	kr. 326.373
Gj.sn.alder	46,19	45.55
Gj.sn. tenestetid	8,22	7,98

NOTE 4 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Møteutgifter/representasjon/gåver	kr. 146.822
Åpningsarrangement	kr. 145.022
Kontingentar	kr. 94.423
Overføring rest tilskot Viten-nettverket	kr. 71.920
Bankgebyr/lisenser	kr. 18.116
Diverse utgifter	kr. 29.008
	kr. 505.311

Noter

NOTE 5 – VARIGE DRIFTSMIDDEL

	Inventar /utstyr	Bygningar Trinn 1	Bygningar Trinn 2	Sum
Bokført 01.01.08	453.545	18.511.918	15.979.718	34.945.181
Tilgang 2008	0	0	0	
Kostpris 31.12.08	**453.545**	**18.511.918**	**15.979.718**	**34.945.181**
Tot.nedskr. pr. 31.12.08	453.545	18.511.918	15.979.718	34.945.181

Varige driftsmidlar i tabellen er finansierte med tilskot og frie eigne midlar, ført som frådrag i anskaffelseskostnad og gir kostpris lik 0. Avskriving over levetida og tilsvarande inntektsføring av tilskot, ville gi samme driftsresultat.

	Inventar/ utstyr	EDB-utstyr/ system	Transport- midlar	Anneks/Amfi/ uteanlegg	Sum
Bokført 01.01.08	137.749	258.484	413.356	179.588	989.177
Tilgang 2008		408.937	150.000	532.278	1.091.215
Avgang 2008					0
Ord. avskriving	35.147	154.250	110.171	45.365	344.933
Bokført 31.12.08	**102.602**	**513.171**	**453.185**	**666.501**	**1.735.459**

Det er nytta saldoavskrivning.

Tilgang 2008:
Nytt Data/Nova kassesystem Vitenfabrikken mai. Oppgradering hovedserver og breiband Vitenfabrikken juni/juli.
Ny truck til Vitengarden februar. Nye kontorlokale august/september og skilting Vitengarden juni-oktober.
Jærmuseet nyttar kr 50.000,- som nedre beløpsgrense ved vurdering av balanseføring kontra resultatføring av varige driftsmidlar.

Jærmuseet har næringslivsforsikring med dekning for skade på publikum, eigedelar og driftstap. Våre bygg er fullverdiforsikra. Premiegrunnlag for hovudbygg og verkstad er kr. 66.955.500. For våre andre eigedommar var premiegrunnlaget i 2008 totalt kr. 13.362.080.

NOTE 6 – VARELAGER

Varelageret som består av ferdigvarer, er opptalt pr. 31.12.2008 og verdien er vurdert til inntakskost.

NOTE 7 – BUNDNE MIDLAR

Av totale bankinnskot på kr. 44.805.527,- utgjer kr. 753.763,- bundne skattetrekksmidlar, ubrukte midlar byggesteg 1 kr. 255.188,- og byggesteg 3 kr. 28.635.144,- Vidare er det kr. 3.461.389,- i bundne midlar øyremerka konkrete prosjekt og kr 1.361.336,- til drift vitensenter.

NOTE 8 – GRUNNKAPITALEN

I følgje museet sine vedtekter utgjer samlingane Stiftinga Jærmuseet sin grunnkapital.
Grunnkapitalen i offentlege stiftingar skal vera minst 200.000,- kroner. Det er vanskeleg å fastsetja samlingane sin reelle verdi, m.a. fordi mange ting er uerstattelege. Samlingane er fullverdiforsikra.

Rogaland Revisjon IKS

Vår saksbehandler:	Vår dato:	Vår referanse:	Side:
Annebeth M. Mathiassen	26.03.2009		1 av 1

Årsmøtet
Stiftelsen Jærmuseet
v/styreleder Arne Norheim

REVISJONSBERETNING FOR STIFTELSEN JÆRMUSEET FOR 2008

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Jærmuseet for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på kr 2.229.278. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen for fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet er avgitt av stiftelsens styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til stiftelseslovens krav.[1]

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov om stiftelser og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens/legatets økonomiforvaltning og den interne administrative kontroll. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Stavanger, 26.03.2009
Rogaland Revisjon IKS

Cicel T. Aarrestad
Revisjonsdirektør/
statsautorisert revisor

[1] § 44. Endret ved lov 15 des 2006 nr. 88 (i kraft 1 jan 2007 iflg. res. 15 des 2006 nr. 1432).

Postadresse: Løkkevn. 10 4008 STAVANGER
Besøksadresse: Samme:
Epostadresse:
Telefon: 40 00 52 00
Telefax:
Bankkonto: 3201.35.38262
Organisasjonsnr: NO 887 052 832 MVA

BILETETEKST – FORSIDE

[1] Kjekt med traktor på Vitengarden. Foto: Morten Brun, Jærmuseet.
[2] Skeiane Janisjar under opninga av Vitenfabrikken. Foto: Hanne Madsen, Jærmuseet.
[3] Jærmuseet overtok driftsansvaret for Nasjonalt Garborgsenter 1. juni 2008.
[4] Tungenes fyr. Foto: Randaberg kommune/Petter Dimmen
[5] Regional prisutdeling i konkurransen Unge Forskarar på Vitengarden i april. Vinnarane i den regionale finalen i 2008 var (f.v.) Håvard Krokedal, Rebecca Freemann og Tor Gaute Syrstad, her flankert av fylkesordførar Tom Tvedt og prisutdelar Ståle Kyllingstad. Foto: Helene Ø. Larsen, Jærmuseet.
[6] Kjekt å gå på stylter på Limagarden. Foto: J. O. Grimstvedt, Jærmuseet.
[7] Frå Vitengarden. Foto: Morten Brun, Jærmuseet.
[8] Abelprisvinnar John Griggs Thompson og forskingsminister Tora Aasland opna Vitenfabrikken 22. mai. Foto: Hanne Madsen, Jærmuseet.
[9] Vitenfabrikken opna på slaget 12.00 22. mai 2008. Foto: Hallvard Nygård, Jærmuseet.

BILETETEKST – BAKSIDE

[1] Kvart år arrangerer Hå kommune og Jærmuseet ein aktivitets- og friluftsdag for psykisk utviklingshemma på Vitengarden. Då samlast fleire hundre deltakarar frå heile Sør-Rogaland. Foto: Helene Ø. Larsen, Jærmuseet.
[2] Frå utstillingane i Vitenfabrikken. Foto: Morten Brun, Jærmuseet.
[3] Planetariet i Vitenfabrikken. Foto: Hallvard Nygård, Jærmuseet.
[4] Odd Varhaug, ein av våre gode frivillige medhjelparar, tjørebreier på Grødaland. Foto: Hans Arvid Grødaland, Jærmuseet.
[5] Det blei fem nye kontorplassar, møterom og lager i annekset på Vitengarden. Foto: Olav Martin Bråtveit, Jærmuseet.

Stiftinga Jærmuseet er regionalt vitensenter for Sørvestlandet og regionmuseum for kommunane Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå.

Grafisk utforming: unniform

– møtestad mellom natur, kultur & teknologi

www.jaermuseet.no

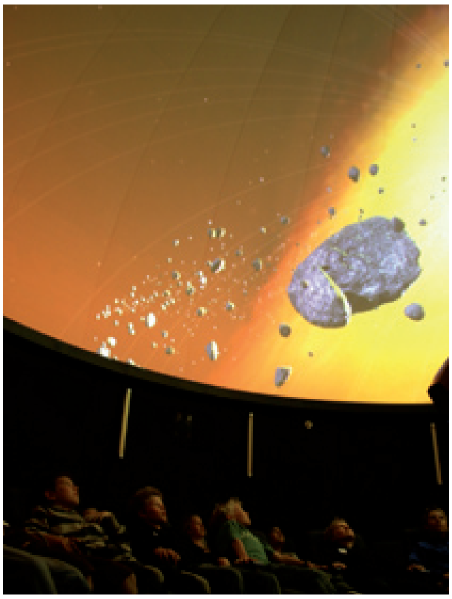

1. VITENGARDEN
2. VITENFABRIKKEN
3. GRØDALAND
4. VARDEN SJØREDNINGSMUSEUM
5. LIMAGARDEN
6. HAUGABAKKA
7. TUNGENES FYR
8. VISTNESTUNET
9. FLYHISTORISK MUSEUM SOLA
10. HÅ GAMLE PRESTEGARD
11. GARBORGHEIMEN
12. KNUDAHEIO

JÆRMUSEET sitt hovudkontor ligg på Vitengarden, Nærbø.
Besøksadresse hovudkontor: Kviavegen 99, Kvia, Nærbø
Postadresse: Postboks 250, 4367 Nærbø
T: 51 79 94 20, F: 51 79 94 21
Epost: post@jaermuseet.no

VITENGARDEN | Kviavegen 99, Kvia, Nærbø.
T: 51 79 94 20, epost: post@jaermuseet.no

VITENFABRIKKEN | Besøksadresse: Storgata 26,
postadresse: P.b. 366, 4303 Sandnes.
T: 51 97 25 40, epost: sandnes@jaermuseet.no